

Зарплата мера
Кременчука
Віталія Малецького
зросла до понад
1,1 млн грн

Стор. 2

Російська пенсія
начальника

Кременчуцької РВА:
що про це відомо

Стор. 3

Природні пологи
vs кесарів розтин:

досвід кременчужанки
та інтерв'ю з лікарем

Стор. 4

Кременчуцький

ТелеграфЪ

www.telegraf.in.ua | 25 січня 2024 року | №18 (1243) | Не для продажу. Розповсюджується безкоштовно.

ШОК ЧИ «ОК»!?

Що змінилося у платіжках за комуналку
в Кременчуці у 2023 році

Стор. 6

Голова Нацполіції пояснив, чому поліціанти не вручають повістки

Голова Національної поліції України Іван Вигівський вважає, що покладення на поліціантів функції вручення повісток військовозобов'язаним стане для них додатковим навантаженням. У поліції немає додаткових ресурсів, аби в рамках мобілізації це робити та виконувати непритаманні їй функції

Він наголосив, що поліція «максимально сприяє ТЦК» у тому, щоб встановлювати місцеперебування ухилантів та, за наявності необхідних документів від ТЦК, доправляти до них таких людей.

— Але вручення повісток, спільні наряди — це додаткове навантаження, і у нас немає такого ресурсу, щоб поставити біля кожного працівника ТЦК ще й поліцейського. Ми стоїмо на блокпостах, щодня виконуємо свої обов'язки, зокрема й непритаманні поліції функції, — пояснив голова Нацполіції.

Іван Вигівський додав, що поліціанти готові допомагати, але «осо-

бисто фізично ходити роздавати повістки не будуть».

— Принаймні до того моменту, доки законом не буде встановлена така норма і це не буде визначено нашим функціоналом, — наголосив він, додавши, що у такому разі в поліції «не вистачить людей».

Обговорюючи тему мобілізації поліціантів, Іван Вигівський зазначив, що вони працюють у посиленому режимі з 24 лютого 2022 року, а створена в лавах Нацполіції штурмова бригада «Лють» безпосередньо бере участь у відсічі збройної агресії РФ на фронті. Він також заявив про готовність до мобіліза-

ції правоохоронців, якщо буде ухвалене таке рішення.

На його думку, якщо мобілізувати ще більше поліціантів, то це може позначитись на криміногенній ситуації в країні.

Іван Вигівський повідомив, що в Україні «склалась аномальна ситуація». Під час війни в інших державах зазвичай значно погіршувалась криміногенна ситуація, а в Україні «вдається тримати криміногенну ситуацію під контролем і забезпечувати громадянам внутрішню безпеку та правопорядок».

Він зазначив, що «поліція не вичерпує мобілізаційний ресурс»,

та ретельно підходить до відбору кандидатів до своїх лав.

За словами голови Нацполіції, 60% поліціантів — це люди від 18 до 25 років. Навіть у бригаді «Лють», яка воює на фронті, це здебільшого люди віком до 27 років.

— У бригаді десь 30% бійців — це поліцейські, які були в лавах поліції і до повномасштабного вторгнен-

ня. Звісно, в перші дні ми відпустили всіх, хто прийняв рішення вступити до лав армії, адже у нас немає механізму переводу до Збройних Сил України. Тому це можливо було зробити тільки через звільнення з Нацполіції. Інші поліцейські, хто хотів воювати, — пішли до штурмової бригади «Лють», — розповів очільник Нацполіції.

Віктор КРУК

У Кременчуці встановлять меморіальні дошки на честь полеглих військових

У Кременчуці встановлять п'ять меморіальних дошок на честь полеглих військово-вослужбовців. Рішення про це 18 січня ухвалив виконавчий комітет Кременчуцької міської ради

На фасаді будівлі гімназії № 23 встановлять дошки на честь загиблих старшого солдата Віталія Базилевського, молодшого сержанта Віталія Філіпова та старшого солдата Ігоря Белікова. Усі вони — випускники цієї школи.

Меморіальна дошка на честь Героя України старшого лейтенанта Максима Кагала буде встановлена на фасаді будівлі гімназії № 3.

Пам'ять про сержанта Сергія Мельничука вшанують встановленням меморіальної дошки на фасаді житлового будинку на вул. Сержанта Мельничука, де жив загиблий військовий.

Яна ГУДЗЬ

ВОЇНИ СВІТЛА

Воїни Кременчуччини загинули, захищаючи Україну

Микола Телятник

На російсько-українській війні загинув Микола Телятник, військово-вослужбовець із Козельщинської громади Кременчуцького району.

Життя військового обірвалося 11 січня поблизу села Синьківка на Харківщині внаслідок несумісного з життям поранення.

Служив Микола на посаді командира інженерно-саперного відділення.

Денис Ільченко

Минулого четверга, 18 січня, у Світловодську віддали останню шану захиснику України 35-річному воїну з Кременчука Денису Ільченку. Військовий загинув 1 січня 2024 року поблизу села Антонівка на донецькому напрямку.

Денис Ільченко народився 18 серпня 1988 року у Кременчуці, де закінчив місцеву школу та професійно-технічне училище. У 2017 році закінчив Світловодський політехнічний коледж. Проживав у Світловодську. Працював на Кременчуцькому сталеливарному заводі, Кременчуцькому хлібозаводі. Підпрацював у Києві.

14 квітня 2022 року став на захист України. Служив у складі 46-ї окремої аеромобільної бригади десантно-штурмових військ Збройних Сил України.

Солдат Ільченко був нагороджений нагрудним знаком «Шлях честності» командира 46-ї аеромобільної бригади, нагрудними знаками «Сталевий хрест» Головнокомандувача ЗСУ та «Золотий Хрест» за проявлену мужність і успішне виконання завдань під час бою.

У полеглого воїна залишилися дружина та 10-річний син.

Сергій Бутенко

У понеділок, 22 січня, у Горішніх Плавнях попрощалися з молодшим сержантом Збройних Сил України Сергієм Бутенком. Військовий загинув на Луганщині 12 січня під час виконання бойового завдання. Сергія поховали на кладовищі Горішніх Плавнів із військовими почестями.

Сергій Бутенко народився 25 лютого 1999 року у Горішніх Плавнях. У 2016 році, після закінчення загальноосвітньої школи №2, навчався у Львівському національному університеті імені Івана Франка на хімічному факультеті. Потім продовжив навчання в аспірантурі на кафедрі органічної хімії. Влітку 2022 року, взявши академічну відпустку, добровольцем пішов захищати Батьківщину від росіян. Під час служби був відзначений державними нагородами: нагрудним знаком «Захиснику України», медаллю «Лицарський хрест», відзнаками командира оперативного-тактичного угруповання «Лиман» «Знак доблесті».

12 січня 2024 року, виконуючи бойове завдання, командир інженерно-саперного відділення молодший сержант Збройних Сил України Сергій Бутенко героїчно загинув поблизу села Нововодяне Сватівського району Луганської області.

Зарплата мера Кременчука зросла до понад 1,1 млн грн

На посаді міського голови Кременчука Віталій Малецький за 2022 рік заробив 1 млн 107 тис 918 грн. У порівнянні з 2021 роком зарплата Віталія Малецького зросла на понад 75 тисяч гривень

Про це стало відомо з його декларації про доходи за 2022 рік. У 2022 році подружжя Малецьких, як і в попередньому році, брало дві позики — обидві вже сплачено. Віталій Малецький брав понад 36 тисяч гривень, його дружина Марина Малецька — 26 тисяч 613 гривень.

З 2021 року розмір готівки у валюті Марини Малецької збільшився — з п'яти тисяч доларів до восьми тисяч.

Зазначимо, станом на 15 січня міський голова Кременчука має найбільшу зарплатню серед п'ятірки найбагатших мерів Полтавщини за 2022 рік.

Вероніка БІЛОДІД

Родинам кременчужан, полеглих у боях за Україну, вручили їхні посмертні нагороди

Минулого вівторка, 16 січня, у День пам'яті захисників Донецького аеропорту, яких називають «кіборгами», в Кременчуцькій районній військовій адміністрації вручили нагороди родинам трьох полеглих воїнів

Усі полегли захисники були посмертно нагороджені Указами Президента України орденами «За мужність» III ступеня.

Державну нагороду вручили дружині загиблого старшого солдата **Максима Тихоненка**. Він народився у Кременчуці 2 серпня 1983 року, відслужив строкову службу в ЗСУ. Максим добровільно пішов на військову службу під час мобілізації у перші дні повномасштабного вторгнення.

Потрапив до лав новоствореної 71-ї окремої егерської бригади. Був бойовим медиком із позивним «Демон». Звільняв від окупантів Харківщину, воював під Соледаром та Бахмутом у Донецькій області.

Загинув 27 лютого 2023 року, коли виносив із поля бою пораненого побратима. За свідченням бойових друзів, поруч із ним розірвався снаряд.

У Максима залишилися батьки, дружина та син.

Бойовий орден загиблого молодшого сержанта **Олександра Браги** отримали його дружина і донька. Він народився у Кременчуці 26 квітня 1981 року. Захищати Україну пішов добровільно у перший день повномасштабного вторгнення. Служив у лавах Кременчуцького окремого батальйону територіальної оборони, до якого приєднався ще до війни — був інструктором інженерної справи, навчав побратимів використовувати вибухові пристрої. Можливо тому, а можливо й через те, що Олександр захоплювався скандинавською міфологією, обрав собі позивний «Тор» — бог грому та блискавки. Воювати йому довелося на Донецькому напрямку — під Бахмутом та Торезьком.

22 червня 2023 року Олександр Брага загинув під час виконання бойового завдання поблизу села Новомихайлівка Донецької області.

Державну нагороду старшого солдата **Миколи Кучеренка** отримала дружина Тетяна. Він народився 25 лютого 1978 року у Кременчуці. Навчався у школі № 18, ВПУ № 7, Кременчуцькому національному

університеті імені Михайла Остроградського. На військову службу пішов добровільно також у перший день повномасштабної війни — 24 лютого 2022 року. Воював стрільцем-санітаром у складі 72-ї окремої механізованої бригади «Чорних запорожців». Звільняв від окупантів Київщину та Харківщину. Там отримав поранення, але повернувся у свій підрозділ.

Мав позивний «Лютий», бо все у його житті було пов'язано з цим місяцем — сам народився у лютому, донечка народилася теж у лютому, на захист України став 24 лютого і загинув він 11 лютого 2023 року під час штурму росіянами позицій біля міста Вугледар на Донеччині.

Микола Кучеренко мав бойовий досвід, адже захищати Україну пішов ще на самому початку російсько-української війни — у 2014 році. Тоді у складі 8-ої окремої санітарно-автомобільної роти він пройшов Донецький аеропорт, рятував поранених побратимів з Іловайського котла та інших гарячих точок.

У Миколи залишилися донечки, дружина та батьки.

Віктор КРУК

Випускника Кременчуцького військового ліцею нагородили орденом Богдана Хмельницького

Минулого четверга, 18 січня, випускника Кременчуцького ліцею з посилено військово-фізичною підготовкою Максима Чайку нагородили орденом Богдана Хмельницького першого ступеня. Максим Чайка закінчив ліцей у 2011 році. Про це повідомила представниця навчального закладу Ірина Васильєва

«Так тримати! Щирі вітання та подяка за твою відданість Батьківщині й українському народові! Пишаємося!» — йдеться у повідомленні.

Орденом Богдана Хмельницького I ступеня нагороджуються військово-вослужбовці за визначні особисті заслуги у захисті державного суверенітету, територіальної цілісності, у зміцненні обороноздатності та безпеки України

Альона ДУШЕНКО

Військового з Кременчука нагородили відзнакою міністра оборони України

У п'ятницю, 19 січня, у стінах Кременчуцької військової адміністрації Олег Леднік та начальник Кременчуцького районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки Мирослав Волков вручили нагороду за дорученням міністра оборони захиснику України Дмитру Деяку

Військовий отримав тяжке поранення у боях під Бахмутом. Пішов на війну чоловік добровольцем.

— Я потрапив за розподілом у 30 бригаду, на посаду гранатометника. 3 лютого 2023 року я стояв на позиції у Бахмутському районі. Там ми тримали оборону. Росіяни пішли в атаку, ми відступали, нас прострілювали танками, усіма видами зброї. У посадці нас розбили, там я отримав поранення, — розповів Дмитро.

Хочу подякувати за швидку евакуацію, зазначив військовий. Дмитро Деяк побажав своїм побратимам швидкої перемоги та повернутися живими додому.

Роксолана ЖУКОВА

Головна редакторка:
Леся Лазоренко

Верстка:
Анатолій Василенко

Газета є членом
Української асоціації видавців
періодичної преси

E-mail відділу новин:
telegraf.in.ua@gmail.com

Адреса редакції
та видавця:
39600, Кременчук,
вул. Шевченка, 50а
Тел. (0536) 74-35-73
(068) 640-44-48

Номер (спільний випуск) підписано до друку 24.01.2024р.
Віддруковано у ТОВ «АСМ» м. Полтава,
пр. Перспективний, 6, тел. (0532) 2-57-69
e-mail: tovasm@smail.ru
Замовлення № 13083. Наклад 1000 прим.
Свідчення про реєстрацію серія ПЛ № 951-208ПР від 24.05.2019р.
Засновник — ПП С.В. Кулюсов
Видавець — ПП «Видавничий дім «Приватна газета»

Відповідальність за зміст публікацій несе автор. Листування з читачами — на сторінках газети. Редакція може не поділяти думку автора публікації. Рукописи не повертаються. Використання матеріалів і новин «Кременчуцького Телеграфу» дозволяється тільки при письмовому дозволі редакції. Всі права захищені. За порушення авторських прав Законодавством передбачена відповідальність.

Російська пенсія начальника Кременчуцької РВА

Що про це відомо

На Facebook-сторінці «Антикор Полтава» оприлюднили російське страхове свідоцтво державного пенсійного страхування начальника Кременчуцької районної військової адміністрації Олега Ледніка

У документі, який опублікував «Антикор Полтава», вказано страховий номер індивідуального особового рахунку (СНІОР) (СНИЛС — рос.). Через російський вебпортал «Держпослуги» («Госуслуги» — рос.), маючи цей номер та пароль від особистого кабінету, можна дізнатись справжнього власника свідоцтва.

Ім'я особи, яка володіє документом, також відображається на момент відновлення пароля — тобто треба ввести або номер телефону, або пошту, або СНІОР, щоб мінімально ідентифікувати людину.

Читачі «Кременчуцького Телеграфа» зазначили, що на порталі електронних послуг та сервісів соціального фонду рф є відомості за відповідним СНІОР, ПІБ, а також датою народження.

Дійсно, перевірка страхового номера індивідуального особового рахунку на цьому порталі дала позитивну відповідь — соціальний фонд рф має такі відомості.

Олег Леднік розповів звідки в нього свідоцтво про трудовий стаж у рф.

— Вони представляють страхове свідоцтво — це страхування стажу праці, це не пенсійне свідоцтво. Такі свідоцтва видавалися усім, хто працював з 1999 по 2000 роки, такі страхові свідоцтва були у всіх. Я не приховую про себе інформацію, я з 1994 по 1999 роки працював пілотом вертольота Мі-8 на крайній півночі, — каже Леднік.

Також чиновник зазначив, що пройшов перевірку люстрацією, тож не має жодних зв'язків із країною-агресоркою.

— Вкотре хочу сказати, що ніякої пенсії з російської федерації я не отримую. За часів Майдану я пройшов люстраційну перевірку, у мене є відповідна довідка, — заявив він.

Додамо, що Facebook-сторінка «Антикор Полтава» була створена кілька днів тому, перша публікація присвячена російському свідоцтву керівника КРВА. У своєму дописі автор називає журналістів «своїми колегами» — «Кременчуцький ТелеграфЪ» знайшов всеукраїнське інтернет-медіа «Антикор» з ідентичним логотипом «Антикор Полтава». На сторінці медіа вказане одне посилання на їхню офіційну Facebook-сторінку.

Сам автор публікації на «Антикор Полтава» пообіцяв згодом оприлюднити фото з обшуків Ледніка правоохоронцями — «покажемо людям, скільки там було доларів, що навіть місця не вистачило, щоб усі розкласти. Звичайно, разом із фотографіями незареєстрованої зброї, виявленої тоді ж».

Вероніка БІЛОДІД

У «Кременчукгазі» попередили про відключення боржників

Разом з іншими надавачами комунальних послуг, які отримали від держави «зелене світло» на відключення боржників, «Кременчукгаз» вже від лютого планує відключати таких абонентів від газопостачання

На підприємстві журналістам «Кременчуцького Телеграфа» розповіли, що нині борг за розподіл газу досяг критичних показників.

— У нас таких боргів по розподілу газу, як за останні 2 роки, ніколи не було. Якщо на початок 2022 року борг населення був меншим за мільйон гривень, то зараз це майже 12 мільйонів. Відсоток оплати населенням досить високий — близько 75, але 25 відсотків абонентів накопичили такі борги, — розповідає Богдан Оксененко.

Голова правління «Кременчукгазу» зазначає, що найвищі суми заборгованості, це 3 — 4 тисячі гривень з абонента. Переважна частина боржників проживає у приватному секторі.

— Ми будемо реалізовувати все, що передбачає скасування мораторію на відключення боржників. Багатоповерхівки — це найменша проблема: якщо брати структуру заборгованості, то з 11 мільйонів гривень борг споживачів у багатоповерхівках становить 600 тисяч, усе решта — приватний сектор, — уточнює Богдан Оксененко.

Надсилати повідомлення боржникам розпочнуть найближчим часом, відключення можливі вже у лютому, кажуть на підприємстві.

— Будуть надіслані попередження, що споживач має заборгованість. Є термін, протягом якого споживач має відрагувати: або погасити заборгованість, або звернутися за реструктуризацією. Кожен

випадок розглядатимемо індивідуально. Якщо не буде реакції від споживачів, будемо їх відключати. У нас є відповідний структурний підрозділ, який цим займається, — констатує Богдан Оксененко

Він також прокоментував ситуацію з можливим банкрутством «Полтава-теплоенерго».

— Для нас це критично, якщо «Полтаватеплоенерго» оголосить про банкрутство. У «Кременчукгазу» автоматично створюються великі фінансові проблеми. І те, що ми знову оптимізували штат, знову скорочуємо працівників (50-60 осіб), не врятує структуру. Поки що немає розуміння, як виходити з ситуації. «Полтаватеплоенерго» зараз є найбільшим нашим клієнтом, — сказав Голова правління ПрАТ «Кременчукгаз» Богдан Оксененко.

Роксолана ЖУКОВА

На ремонті спортзалів у школах Кременчука витратять понад 1,5 млн грн

Ремonti у спортзалах тривають роками, ними опікується скандальна будівельна фірма «Будмонтажпроект-17»

У 2024 році на завершення ремонтів спортивних залів у ліцеї №4 та гімназії № 26 місцева влада виділяє 1 млн 824 тис. Відповідне рішення затвердили на сесії міської ради Кременчука 19 січня.

Ремонтами спортивних залів в обох навчальних закладах опікується фірма будівельника Сергія Галати «Будмонтажпроект-17», яка фігурувала у кримінальних справах. Зазначимо, роботи у ліцеї №4 тривають із 2018 року. Як вказано в Ррозогго, востаннє ліцей замовляв капітальний ремонт спортзалу у 2021 році на майже 1 млн грн. Термін

дії договору обидві сторони продовжили до 31 грудня 2023 року.

Ремонт у гімназії №26 триває з 2019 року. Аналогічно, як і з ліцеєм №4, гімназія востаннє замовляла послуги з ремонту спортзалу у 2021 році. Договір із «Будмонтажпроект-17» підписали майже на 1 млн грн.

З 2017 та 2019 року правоохоронці розслідують дві кримінальні справи про можливе привласнення та розтрату КП «Кременчуцьке міське управління капітального будівництва» та ПП «Будмонтажпроект-17», а також пов'язаних

із Сергієм Галатою фірм ПП «Будівельний дім «Будівництво», ТОВ «Легбудпроект». Підприємці займались міським парком культури і відпочинку «Придніпровський» (І черга) та будівництвом пішохідної доріжки в районі житлових будинків № 40-а, 42-а, 44-а на вул. Правобережній.

Наприкінці 2022 року для ПП «Будмонтажпроект-17» продовжили дію договору на поліпшення технічного стану та благоустрій ставка в парку «Міський сад» (замовник — КП «Кременчуцьке міське управління капітального будівництва», ціна — 4,3 млн гривень).

Вероніка БІЛОДІД

У Кременчуці посмертно відзначили шістьох військових

У середу, 17 січня, на сесії Кременчуцької міської ради посмертно нагородили військових, які загинули під час російсько-української війни

Відзнаки отримали родини загиблих військовослужбовців, які служили у 71-ій окремії егерській бригаді.

Нагороди отримали: солдат Антон Бугай; солдат Юрій Забара; солдат Віталій Прокопенко; солдат Ігор Савченко; старший солдат Андрій Резван; солдат Костянтин Хасанов-Грошков.

Директор підприємства «Кредмаш» Олександр Тверезий перебуває під вартою

Директор Приватного акціонерного товариства «Кременчуцький завод дорожніх машин» (Кредмаш) Олександр Тверезий, якого 11 січня затримали правоохоронці, зараз перебуває під вартою

Про це «Кременчуцький ТелеграфЪ» дізнався із особистих джерел на підприємстві.

Із цих джерел також стало відомо, що знаходиться пан Тверезий у слідчому ізоляторі у Києві.

Нагадаємо, минулого тижня на заводі «Кредмаш» відбулися обшуки — у керівництва вилучили документи. Тоді ж Олександра Тверезого правоохоронці і затримали.

Протягом минулого року на Полтавщині вирок за держзраду отримали 19 громадян

Протягом минулого року на Полтавщині 80 людей отримали вирок за виправдовування збройної агресії рф проти України та державну зраду

Про це інформує пресслужба Полтавської обласної прокуратури.

За 2023 рік до кримінальної відповідальності притягнули: 49 осіб, які виправдовували збройну агресію рф проти України; 19 — за державну зраду; 16 — за колабораційну діяльність.

Також на потреби Збройних Сил України перерахували суму застав кримінальних проваджень у розмірі 920 тисяч гривень, передали 16 автомобілів, 15 одиниць стрілецької зброї, понад 5 тисяч набоїв та інших боєприпасів. Усі ці речі проходили як речові докази у справах.

Незабаром в Україні може з'явитися інститут множинного громадянства

Президент України Володимир Зеленський внесе до Верховної Ради законопроект, який дасть змогу запровадити в Україні інститут множинного громадянства

Про це він повідомив у своєму відеопривітанні з нагоди Дня Соборності України.

За словами Президента, таким чином мати громадянство України зможуть усі етнічні українці та їхні нащадки, які проживають за кордоном.

Це стосується усіх тих, хто у різні часи був змушений виїхати з України у періоди різних хвиль еміграції.

Також Президент додає, що українське громадянство зможуть отримати іноземні добровольці, які стали на захист нашої держави та воюють за свободу України як за рідну Батьківщину.

Яна ГУДЗЬ

СТАЛО ВІДОМО, ЩО...

... у 2023 році кременчуцька поліція перевірила 99 місцевих закладів ресторанного господарства та торгівлі. Зі всіх закладів, що працюють, порушення виявили майже у кожному десятому. За словами начальника Кременчуцького районного управління поліції Олександра Холондовича, у «наливайках», на власників яких склали адмінпротоколи, не було ліцензії на продаж алкоголю. Нині в місті діють 65 таких закладів.

... на допомогу мобілізованим кременчуцjanам місцева влада виділяє понад 5 млн грн. Допомогу отримають лише ті громадяни, які зареєстровані у Кременчуцькій громаді та були мобілізовані у січні 2024 року. Військовозобов'язані отримують по 30 тисяч гривень. — Відповідно, якщо далі потрібні будуть кошти додатково, будемо довиділяти, — розповів голова Кременчуцької громади Віталій Малецький. Раніше він розповідав, що у січні допомогу від міста отримає понад сотня мобілізованих кременчуцjan.

... за 2023 рік на одному з блокпостів Кременчука зупинили 18 громадян, яких розшукував ТЦК. Про це розповів тимчасовий виконувач обов'язків керівника патрульної поліції Кременчука Максим Журба. Крім того, за словами начальника Кременчуцького райуправління поліції Олександра Холондовича, на вулицях міста кількість вечірніх злочинів значно знизилась — на це вплинуло патрулювання поліції разом із представниками ТЦК.

Природні пологи vs кесарів розтин

Досвід кременчужанки та інтерв'ю з лікарем

У світі все частіше жінки народжують дітей за допомогою кесаревого розтину. «Кременчуцький ТелеграфЪ» з'ясував, чи можна в Україні проводити кесарів розтин за бажанням майбутньої матері

До речі, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького у 2017-2018 роках провів дослідження, і виявилось, що 40% опитаних жінок віддали б перевагу кесаревому розтину. Серед жінок, що обрали цю процедуру, 84% вказали наявність медичних показань, але для 16% причиною вибору став саме психологічний фактор.

Що каже лікар

Ми звернулися за коментарем до **Радомира Сербіна**, директора Кременчуцького перинатального центру II рівня, лікаря акушера-гінеколога вищої категорії.

— Чи може жінка в Україні отримати кесарів розтин за власним бажанням?

— Ні. Згідно з українським законодавством, кесарів розтин виконується виключно за медичними показаннями. За власним бажанням розродження шляхом кесаревого розтину не проводиться.

— Які медичні показання є до кесаревого розтину?

— Показання, умови проведення, обстеження, профілактика та інше регламентуються наказом Міністерства охорони здоров'я (клінічним протоколом) № 8 від 5 січня 2022 року.

Показання до кесаревого розтину можна розділити на дві основні групи:

- показання до планового кесаревого розтину, який виконується в терміні 38-39 тижнів;
- показання до ургентного (стани, що загрожують життю та здоров'ю матері та дитини), який виконується в часі від 30 хвилин до трьох годин від моменту встановлення діагнозу.

Плановий кесаревий розтин роблять, коли є:

- передлежання плаценти (розташування – ред.),
- поперечне або косе положення плоду,
- патологічні стани при багатоплідній вагітності,
- рубець на матці та тазове передлежання плоду при неможливості природних пологів,
- деякі важкі захворювання системи кровообігу, дихальної та нервової системи.

Показання до ургентного кесаревого розтину:

- кровотеча,
- передчасне відшарування плаценти,
- дистрес плоду (недостатнє постачання кисню ред.),
- — порушення пологової діяльності (передусім слабкість пологової діяльності) та інші.

Рішення щодо виконання кесаревого розтину ухвалює виключно лікар або консультант лікарів.

Найбільш розповсюджена омана серед вагітних — щодо ЕКЗ (екстракорпоральне, або штучне запліднення). ЕКЗ не є показанням до кесаревого розтину!

— Народжувати природним шляхом чи робити кесарів розтин — які плюси та мінуси є в обох методах для дитини та матері?

— Взагалі, звичайно, вагітність і пологи — це не хвороба, це фізіологічний стан та процес. Тисячоліттями жінки народжували та дотепер сам процес не змінився. Звісно, медицина розвивається, і зараз існує багато сучасних методів діагностики та лікування патологічних станів при вагітності та пологах, знеболення пологів, сучасні підходи, які дозволяють зменшити ускладнення та зберегти здоров'я та життя. Кесарів розтин — однозначно це не фізіологія. Це складна операція з великими ризиками та відсотком ускладнень. Це крайній вихід із ситуації, коли ризик від звичайних пологів вищий, ніж ризик від операції кесаревого розтину.

— Які ускладнення бувають після кесаревого розтину і природних пологів?

— Зазвичай, найпоширеніші ускладнення як після пологів, так і після кесаревого розтину — це кровотечі та інфекційні процеси. Їх виникнення залежить передусім від того, як проходила вагітність, які були захворювання чи патологічні стани. Тому дуже важливо бути під наглядом лікаря та отримувати необхідне лікування. У Кременчуцькому перинатальному центрі існує школа підготовки до пологів — «Вагітна школа», де на сучасному рівні проводяться заняття з вагітними. Це новий формат підготовки до пологів.

— Якщо жінка вперше народжувала за допомогою кесаревого розтину, то наступні рази вона вже не може народжувати природним шляхом?

— Ні, може. Але ризик дуже великий, тому частіше це повторний кесарів розтин. Але рішення ухвалюється в кожному випадку індивідуально.

— Якщо жінка старша за 40 років, їй показаний лише кесарів розтин? Чи у будь-якому віці краще народжувати самостійно?

— Стосовно віку немає жодних обмежень. Після 40 років жінки успішно народжують і самі.

— Скільки жінок за 2023 рік у Кременчуцькому перинатальному центрі народжували самостійно, а скільки робили кесарів розтин?

— Всього пологів було 1168, зокрема 754 жінки народили самі, а шляхом кесаревого розтину — 414.

Значу, що зараз у всьому світі, в тому числі й в Україні, спостерігається тенденція до збільшення відсотка кесаревих розтинів. Це пов'язано з розвитком операційної техніки, шовного матеріалу, анестезіологічним забезпеченням. Для прикладу — 95% усіх кесаревих розтинів у нас виконуються під спінальним знеболенням (коли пацієнтка залишається у свідомості — ред.), це сучасний та безпечний метод анестезії.

Природні пологи vs кесарів розтин: досвід кременчужанки

Під час підготовки цього матеріалу автор ставив за мету знайти кременчужанку, яка народжувала і природним шляхом, і за допомогою кесаревого розтину. Як виявилось, знайти таку людину не так і просто, бо багато з опитаних, які мають двох і більше дітей, або усіх немовлят народжували природно або мали лише кесареві розтини. Але все ж нам вдалося знайти кременчужанку, яка погодилася поділитися власним досвідом

Анастасія Ахундова обох своїх доньок народжувала у Кременчуцькому перинатальному центрі. Старшу, Дашу, у 2004 році — природним шляхом, молодшу, Ніколь, у 2012 році — за допомогою кесаревого розтину. Зараз дівчаткам відповідно 19 та 11 років.

— Особисто для вас, що було кращим — природні пологи чи кесарів розтин? І чому?

— Звісно, краще, коли були природні пологи. Бо якщо порівнювати з кесаревим розтином, відходила я набагато важче від нього, бо це операція, були розрізані усі тканини — м'язи та матка. Тижнів зо два було дуже складно і ходити, і кашляти, і чхати, і сміятися.

У моєму випадку кесарів розтин був потрібний, бо якби пологи були природні, у мене могли б бути великі проблеми, оскільки дитина лежала на попі, «у складочку», а її ноги були біля очей.

Я питала: «Може, спробувати (самій народити — ред.)?» Але ми не стали ризикувати. Краще зробити хороший кесарів розтин, ніж мати погані природні пологи.

У мене після перших пологів ще був шрам, бо мені видаляли кісту. І мені по цьому ж шву зробили кесарів розтин. Зробили якісно. Лікарі спеціально довели до того, щоб максимально зробити кесарів наблизено до днів, коли дитина готова вийти. Ми запланували це на 31 число, за тиждень до пологів я лягла (до перинатального центру — ред.), мене оглядали, слухали дитину. 31 числа, на 10 годину ранку, була призначена операція, а у мене о сьомій ранку відійшла води. Тож дитина у мене в цей день і готова була народжуватися. Лікарі казали, що мінімум травм для дитини, якщо робити кесарів розтин саме у день, якої дитина готова виходити.

Мені робили кесарів розтин під епідуральною анестезією, яку колють між хребцями. Це також було дуже страшно! Бо я думала, мені її колодять, коли ще немає перейм. Там треба точно поцілити, грають роль міліметри, щоб не зачепити кістковий мозок та нерви. У мене о 7 годині відійшли води, почалися перейми. Мені кажуть: «Не дихай і не ворухися, бо зараз будуть колоти». А що я можу, коли тривають перейми? Могла смикнутися у будь-який момент, тому мені було дуже страшно. Але слава богу, нормально вколюли, потім я нічого не відчувала. Я була у свідомості, поряд зі мною знаходився анестезіолог, він мене перевіряв, відволікав, анекдоти розповідав, а два лікарі все робили.

Сам кесарів розтин пройшов добре, оскільки були показання, я не шкодую, що його зробила. У мене немає претензій. Але у будь-якому випадку операція — це ризик.

— А як минули перші пологи?

— Під час перших пологів мені робили епізотомічний розріз — коли розрізають промежину до ануса. Бо коли дитина виходить, тканини дуже натягуються: щоб вони не порвалися, і робили цей надріз. Після того, як дитина виходить, його зашивають.

Але цей розріз — дуже болюча штука. Після кесаревого у мене був розрізаний живіт, усе боліло, а після перших пологів я більше «постраждала» від цього шва. На 8 день мені знімали шви, це болюча процедура. На 8 день вже настільки все стяглося, що навіть ходити було важко — я могла йти пів години по стінці у коридорі, щоб дійти до туалету кілька метрів, настільки це було боляче. І через цей шов мені не можна було місяць сидіти, щоб не розійшовся, треба було або сідати на бік, або лежати. І це було некомфортно. Коли перший раз приїхала додому, було страшно сходити в туалет, бо боялася, що шви розійдуться.

Свою першу дитину я народжувала рано — у 18 років. Досвіду не було, єдине, що я слухалася лікаря, дихала — так мені було легше. Дитина виходила досить важко, мені тиснули на живіт, і були такі моменти, можливо, ще трішки — і кесарів розтин почали б робити. Бо я молода, дитина 3,5 кг — для мене доволі крупна.

Коли народжувала молодшу, мені найбільше розповідали про пологи, а коли старшу — прийшла, народила, до побачення.

— На вашу думку, була якась різниця для дітей?

Під час кесаревого розтину дитина не проходила крізь родові шляхи, вона була білого кольору, а не червоного, як буває часто за природних пологів, голова була круглою, бо її не стискало (як під час природних пологів — ред.). Але в цілому різниці саме по дітях я не побачила.

Катерина ТУРУБАРА

Шок чи «ОК»!?

Що змінилося у платіжках за комуналку в Кременчуці у 2023 році

Минулого тижня кременчужани отримали платіжки від надавачів комунальних послуг за грудень 2023 року. Одразу у соцмережах з'явилися пости обурених містян, які скаржилися на те, що значно подорожчало опалення

«Кременчуцький ТелеграфЪ» вирішив дослідити це питання та порівняти рівень усіх тарифів на комунальні послуги та суми у платіжках за грудень 2023 року з платіжками за грудень 2022 року

Для порівняння ми взяли дві квартири. Перша – трикімнатна загальною площею 73 кв. м у панельній дев'ятиповерхівці в нагірній частині Кременчука, де «прописано» троє мешканців. Будинок обслуговує керуюча компанія «Житлорембудсервіс».

Друга – двокімнатна площею 46 кв. м у цегляній триповерхівці у Крюкові, в якій зареєстровано два мешканці. Будинок обслуговує керуюча компанія «Будсервіс».

Одразу впало в око, що опалення трикімнатної квартири на лівому березі у грудні 2023 року обійшлося трохи дешевше, ніж опалення значно меншої за площею двокімнатної квартири на правому березі – 2258,77 грн та 2351,63 грн відповідно. Чому так?

Нагадаємо, що опалення нагріної частини міста забезпечує «Полтаваобленерго», а Крюкова – КП «Теплоенерго». Різниця між ними у тому, що «Полтаваобленерго» використовує двоставковий тариф, тобто споживачі оплачують умовно-постійну частину тарифу за опалення увесь рік, а споживачі «Теплоенерго» платять за послугу лише під час опалювального періоду. Саме цим пояснюється така «несправедливість».

Усі платежі за комунальні послуги за грудень 2023 року власнику трикімнатної квартири на лівому березі обійшлися на 3436 грн. Рік тому за грудень 2022 року він заплатив 3260 грн, тобто на 176 грн менше. Різниця незначна, але щось таки подорожчало.

Різниця у платіжках власника двокімнатної квартири на правому березі помітніша – 3531,40 та 2950,82 грн відповідно.

За що платимо керуючим компаніям?

Послуга «управління будинком» залишилася без змін у платіжках обох квартир – 411 грн та 299 грн відповідно. Вона обраховується шляхом множення площі квартири на встановлений тариф обслуговування 1 кв. м. Він визначений окремо для кожного будинку і може суттєво відрізнятися.

У багатоповерхівках, де немає ліфтів, а також для мешканців перших поверхів цей тариф зазвичай нижчий на 1-1,5 грн. Дізнатися плату за управління вашим будинком можна на сайті керуючої компанії «Житлорембудсервіс».

На жаль, на сайті керуючої компанії «Будсервіс» ми такої інформації не знайшли, а оператор компанії на питання редакції, де можна побачити побудинкові тарифи, порекомендував звернутися за адресою компанії у Кременчуці: вул. Велика набережна, 17.

Третя невелика керуюча компанія у Кременчуці – ТОВ ЖЕП «Перспектива» власного сайту не має, а тому ознайомитися з тарифами на управління будинком можна також лише у приміщенні підприємства за адресою: бульвар Українського Відродження (колишній Пушкіна), 7.

Порівнюючи послугу «управління будинком», ми помітили цікавий факт – для трикімнатної квартири у дев'ятиповерхівці обслуговування 1 кв. м житлової площі виявилось дешевшим, ніж для невеликого триповерхового будинку у Крюкові – 5,57 та 6,50 грн відповідно. Хоча у першому будинку до цього тарифу входить обслуговування та електроенергія для ліфта, а у другому ліфта немає, і мало б бути навпаки. Причина цього – обслуговування при-

будинкової території, освітлення під'їздів та деякі інші складові тарифу, з розрахунку на один квадратний метр, обходиться дешевше у великих багатоповерхівках, ніж у будинках малої поверховості.

Тарифи, що не змінилися

Варто зазначити, що за минулий рік не змінилася більшість комунальних тарифів.

Послуга «вивіз сміття», яку надає КАТП 1638, не подорожчала. Плата за вивіз твердих побутових відходів залежить від кількості мешканців, зареєстрованих у квартирі, й становить 35,60 грн на одного мешканця на місяць.

Відповідно, у першій квартирі, де проживає троє осіб, за цю послугу заплатили 106,80 грн, а у другій (двоє мешканців) – 71,20 грн. Рік тому було так само.

До цієї послуги варто додати ще **абонентну плату КАТП**, яка складає 1,97 грн на місяць і яка теж не змінилася. Вона не залежить від кількості мешканців у квартирі.

Плата за газ обраховується відповідно від кількості кубометрів, які спожито. Газові лічильники зараз встановлені майже в усіх квартирах та будинках. Тарифний план «Фіксований» (7,96 грн за куб. м) за минулий рік не змінився, і не зросте принаймні до 1-го травня 2024 року. Минулого квітня газопостачальна компанія «Нафтогаз України» продовжила дію цього тарифу ще на рік.

У платіжках є ще одна плата, пов'язана з газом – «газорозподіл». Вона відносно невелика для квартир у багатоповерхівках, де споживання газу невелике, та більш помітна для мешканців приватних будинків та квартир з автономним газовим опаленням.

Тариф на послуги розподілу природного газу у розмірі 0,46 грн за 1 куб.м (без урахування ПДВ) для ПАТ «Кременчукгаз» встановлено з 1 січня 2022 року і за минулий рік він не змінювався (постанова НКРЕКП від 22.12.2021 р. № 2755).

Нагадаємо, що з 1 січня 2024 року українці почали отримувати третю платіжку за газ.

Плата за **водопостачання та водовідведення** так само залежить від кількості кубометрів, які «накрутили» лічильники, й теж не змінилася. Тарифи були затверджені Постановою НКРЕКП № 2874 від 22.12.2021 року і діють із 1 січня 2022 року.

Цю інформацію можна знайти на сайті КП «Кременчукводоканал» – наразі тарифи становлять:

- на централізоване водопостачання – 14,30 грн/м³ (з ПДВ);
- на централізоване водовідведення – 17,50 грн/м³ (з ПДВ).

Вже кілька років ми сплачуємо КП «Кременчукводоканал» абонентну плату за водопостачання та водовідведення, яка є незмінною та не залежить від об'ємів спожитих кубометрів. За рік, що минув, вона не зросла і становить 14,68 грн за водопостачання та стільки ж за водовідведення. Власники обох квартир абоненту платили однаково і зараз, і рік тому.

Тарифи, що змінилися

Єдиним комунальним тарифом, що суттєво подорожчав минулого року, стала плата за електроенергію. З 1 червня 2023 року вартість однієї кіловат-години для побутових споживачів зросла майже удвічі. Був встановлений єдиний тариф – 2,64 грн за кіловат-годину. У грудні 2022 року ще діяв старий тариф, за яким потрібно було

ГРУДЕНЬ 2023 року									
УПРАВЛ. БУД	59.80 м2	5.5700	0	333.09	0.00	0.00	0.00	333.09	333.09
ВОДОПОСТАЧ.	8.00 м3	14.3040	0	114.43	0.00	0.00	0.00	114.43	114.43
№ ліч. 1, з пок. 1443.000 по 1451.000 = 8.000									
ВОДОВІДВЕД.	8.00 м3	17.4960	0	139.97	0.00	0.00	0.00	139.97	139.97
ГазНафтогаз	0.00 м3	0.0000	0	119.36	0.00	0.00	0.00	119.36	119.36
*Заборгованість за газ в Нафтогаз станом на 31/12/2023.									
АБ/ПЛ.ВОДПС	1.00 грн	14.6800	0	14.68	0.00	0.00	0.00	14.68	14.68
ОПАЛЕННЯ	1.02 гка	2040.4400	0	2082.66	0.00	0.00	0.00	2082.66	2082.66
* Загальні витрати по будинку (Гкал):56.94700									
Спожито по ос.рах. (Гкал) 1.02069; в т.ч частка спожив. квартири 0.76941									
в т.ч витрати на загальнобудинкові потреби 0.25128									
АБОН/ПЛ.ОТ	1.00 шт.	29.4400	0	29.44	0.00	0.00	0.00	29.44	29.44
ФУНКЦ-Я ГВП	0.13 гка	2040.4400	0	267.24	0.00	0.00	0.00	267.24	267.24
ГАЗРОЗПОДІЛ	10.33 м3	0.5520	0	5.70	0.00	0.00	0.00	5.70	5.70
* до сплати включені нарахування за 01/2024									
*Фактично спож./розпод. обсяги природного газу за 12/2023:8.00 м3;									
Показники з:818.00 по:826.00 ;Приведення до СУ:8.16 м3; Середньозважена									
теплота згоряння 10.45 Квт*год/м3; Одиниці енергії:85.272 Квт*год.									
307.061 МДж, 0.07336 Гкал									
АБ/ПЛ.ВОДВД	1.00 грн	14.6800	0	14.68	0.00	0.00	0.00	14.68	14.68
ЕЛЕКТРОЕН-Я	532.00 К/ч	2.6400	0	1044.12	0.00	0.00	0.00	1044.12	1044.12
№ ліч.зона 1, з пок. 3445.000 по 3704.000 = 259.000									
№ ліч.зона 2, з пок. 2668.000 по 2941.000 = 273.000									
* по тарифу Зона1: 2.6400 - 259 кВт/г; Зона2: 1.3200 - 273 кВт/г.									
КТБ "ВІЗИТ"	500.00 грн	250.0000	0	500.00	0.00	0.00	0.00	500.00	500.00
*Тарифний план: (nгр050-1G+ tvan+ HD) Інтернет Ексклюзив G-Поп 1000 +									
*Период: с 2024.01.21									
АБО/ПЛ.КАТП	1.00 шт.	1.9700	0	1.97	0.00	0.00	0.00	1.97	1.97
ВІВІЗ СМІТТ	4.00 чел	35.6000	0	142.40	0.00	0.00	0.00	142.40	142.40
Всього за місяць									4809.74

розділяти вартість електроенергії залежно від обсягів споживання: 1,44 грн за кіловат-годину, якщо спожили менш як 250 кіловатів за місяць, та 1,68 грн – за все, що понад.

Після руйнування Кременчуцької ТЕЦ внаслідок російського ракетного удару у 2022 році багато містян перейшли на забезпечення квартир гарячою водою шляхом встановлення електробойлерів. Тож подорожчання електроенергії зараз особливо помітно у платіжках тих кременчужан, які відмовилися від послуг централізованого гарячого водопостачання.

Чи подорожчало опалення?

Основний тягар у платіжках – це плата за опалення. Офіційно, тарифи для населення залишаються на рівні, встановленому ще до війни – у 2021 році.

Для трикімнатної квартири (73 кв. м) у панельній дев'ятиповерхівці, яку опалює «Полтаваобленерго» за двоставковим тарифом (умовно-постійна частина тарифу оплачується увесь рік) вона становила:

- у частині, що оплачується за споживання теплової енергії, плата зменшилася на 83 грн. За грудень 2022 року власник заплатив 1573,36 грн, а за грудень 2023 року – 1450,20 грн. При незмінному тарифу на гікалорії це можна пояснити лише надзвичайно теплою погодою у грудні минулого року.
- за умовно-постійною частиною тарифу (опалення У/П ПТЕ) вона збільшилася на 95 грн. Плата за грудень 2022 року складала 713,14 грн, а за грудень 2023 року – 808,57 грн.

«Кременчуцький ТелеграфЪ» поцікавився в абонентському відділі підприємства «Полтаваобленерго» у Кременчуці причиною такого зростання.

– Це стосується лише будинків, у яких є своя бойлерна, яка забезпечує жителів гарячою водою. Для таких будинків ми зменшили тарифи на гарячу воду зі 188,66 грн за кубометр до 102,77 грн, та прибрали абоненту плату за гарячу воду. Але для компенсації збільшили умовно-постійну частину тарифу за опалення, – відповіла консультантка, дізнавшись адресу квартири, в якій зросла вартість цього тарифу.

Вона додала, що це пояснюється тим, що більша частина мешканців таких будинків не користуються гарячою водою, а витрати на обслуговування та ремонт бойлерної від цього не зменшуються.

Ми перевірили – це пояснення відповідає дійсності. У цій квартирі абоненту за гарячу воду у грудні 2022 року була 20,20 грн, а у грудні 2023 року такої плати не було.

Таким чином, загалом власник трикімнатної квартири заплатив за опалення за грудень 2023 року 2258,77 грн та за грудень 2022 року – 2286,50 грн. Різниця майже непомітна.

Що ж стосується двокімнатної квартири (46 кв. м) у цегляній триповерхівці у Крюкові, яку опалює КП «Теплоенерго» за одноставковим тарифом (платять за послугу лише в опалювальний період), то вона майже не змінилася – 2351,63 грн у грудні 2023 року та 2346,63 грн рік тому (близько 50 грн за кв.м).

Абонплата за опалення за рік не змінилася і складає щомісяця за квартиру: у «Полтаваобленерго» – 29,38 грн; у «Теплоенерго» – 29,94 грн.

Від чого залежить оплата за опалення

Оплату нараховують за гікалорії тепла, яке споживає будинок. У більшості кременчуцьких багатоповерхівок є теплові лічильники. Якщо лічильника немає – використовують методику нарахувань, яка передбачає коригування залежно від температури зовнішнього повітря. Сталої ціни за опалення 1 кв. м без лічильника, як було раніше, зараз немає – лише розрахункова, і тому щомісяця виходить різна.

Кількість спожитих гікалорій залежить від того, яка температура у квартирах, як регулюється подача теплоносія на будинок, наскільки він утеплений. Через це, зазвичай в ОСББ, тобто там, де у будинку є господар, оплата за опалення буває меншою, ніж у будинках, які обслуговують керуючі компанії.

Вартість однієї гікалорії тепла різна навіть в одних і тих же постачальників. Так, «Полтаваобленерго», залежно від врахування витрат на утримання та ремонт центральних та індивідуальних теплових пунктів, встановила вартість умовно-змінної частини двоставкового тарифу у 1248,25, 1267,28 та 1182,94 грн за Гкал.

На Правобережжі та Занасипах, які обслуговує КП «Теплоенерго», вартість 1 Гкал – 2040,44, 1319,63 та 1297,75 грн.

Нагадаємо, що хоча вартість гікалорії у «Теплоенерго» вища, проте споживачі оплачують лише теплову енергію, а споживачі «Полтаваобленерго», крім теплової енергії, оплачують умовно-постійну частину тарифу цілий рік та незалежно від кількості отриманої теплової енергії.

Підсумовуючі дослідження, можна зазначити, що комунальні тарифи у Кременчуці за рік не змінилися, за винятком тарифів на електроенергію.

На чий честь назвали вулиці Молодіжного та Петрівки

З агалом з початку декомунізації у Кременчуці з'явилося понад 200 нових імен та назв, присвячених певним подіям. Частина з них перейменували у 2016 році. З початком повномасштабної війни на нас чекало друге «велике перейменування»

«Кременчуцький ТелеграфЪ» продовжує серію публікацій про нові назви вулиць Кременчука

Вул. Олексія Древаля

(вул. Петровського)

Олексій Древаль, боєць 93-ї механізованої бригади, загинув у серпні 2014 року у котлі під Іловайськом. Він дістав важке поранення — йому перебило артерію на стегні. Товариші по службі намагалися врятувати Олексія — несли важкопораненого на собі, намагаючись вийти з оточення. Але замість обіцяного «коридору» потрапили під обстріл. Вибіралося з котла полями та болотами. Поранений Олексій стік кров'ю. Він трохи не дожив до свого 30-річного ювілею.

В Олексія залишилося двоє малих дітей — донька та син. На вулиці, яка тепер носить його ім'я, Олексій Древаль мешкав зі своєю родиною. Посмертно нагороджений орденом «За мужність».

Вул. Артема Носенка

(вул. Новоросійська)

Артем із позивним «Шустрий» загинув від кулі снайпера у грудні 2015 року на Донеччині. Йому було лише 24 роки. Артем служив розвідником. Він був дуже спритним, тому й отримав саме такий позивний — «Шустрий». Успішно брав участь у бойових завданнях. Але його розвідгрупа потрапила під снайперські кулі.

Народився у Світловодську, потім із сім'єю переїхав до Кременчука. Після закінчення школи № 10 вступив до КрНУ. У 2014 році отримав диплом бакалавра за спеціальністю «Системна інженерія».

Після навчання записався до лав батальйону «Полтава», далі служив на контрактній основі у 131-му розвідувальному батальйоні в/ч 1109 «Польова пошта» старшим солдатом у роті глибинної розвідки. Незадовго до загибелі приїжджав до батьків. Він був єдиною дитиною в сім'ї. Мріяв перейти служити до СБУ.

Вул. Сергія Кульчицького

(вул. Генерала Карбишева)

Генерал-майор нарівні з іншими брав участь у бойових АТО на сході України. Бійці називали його «Батею». Разом з 11-ма побратимами загинув навесні 2014 року під час катастрофи гелікоптера Мі-8МТ, який збили росіяни біля Слов'янська.

Генерал Кульчицький знав, що летіти туди дуже небезпечно. Але він хотів підтримати хлопців. Просто не міг інакше.

Військову кар'єру він обрав за прикладом свого батька-офіцера. Після закінчення 8 класу потайки від батьків подав документи в Усурийське суворовське військово училище. Служив за Полярним колом, після проголошення незалежності України наполіг на переведенні в Україну. У 2014-му сформував перший добровільний підрозділ з активістів Самооборони Євромайдану та вирушив у зону бойових дій, що розгорталися на сході України.

Генерал-майора, начальника бойової та спецпідготовки Головного управління вважають хрещеним батьком першого добровольчого батальйону Національної гвардії України. Його створили з активістів Самооборони Євромайдану. Зараз це батальйон оперативного призначення імені Кульчицького.

Пров. Чернобаївський

(пров. Маршала Рокосовського)

Село на Херсонщині, що розташоване поблизу Херсона, стало «пеклом» для росіян. Саме у ньому розташований аеропорт «Херсон». У Чернобаївці українські військові 26 разів завдавали ударів по позиціях росіян. Чернобаївка стала мемом, феноменом і «пеклом» для окупантів, про яке уже співають пісні.

Вулиця, провулок та проїзд Андрія Ізюмова

(вул., пров., проїзд Аврори)

Останній дореволюційний мер Кременчука. Близько 20 років очолював місто та обирався на цю посаду 5 разів. При ньому запустили електричний трамвай, який став одним із перших в Україні, збудували народну аудиторію, відкрили Олексіївське комерційне училище, електростанцію, відкрили місцевий лазарет, розпочали будівництво міської лікарні для бідних хворих. Ізюмов брав активну участь у всіх благодійних акціях та благодійних установах міста. 1903 року він став спадковим Почесним громадянином.

Ізюмову дістався непростий час — з початку 20-го століття в Кременчуці часто траплялися бунти і страйки. У 1917-му йому довелося заспокоювати революціонерів: тисячі людей рушили до думи. Незабаром думу розпустили. Далі достовірних даних про подальшу долю Ізюмова немає.

Пров. Якова Петруся

(пров. Маршала Жукова)

Підполковник армії УНР, командир окремої кінної сотні Запорізької стрілецької дивізії. Народився у Кременчуці у 1887 році. У 20-х роках жив в еміграції у Польщі. Подальша доля невідома.

Вул. Броніслава Урбанського

(вул. Паші Ангеліной)

Броніслав Урбанський — уродженець Кременчука, підпоручик Війська Польського, опинився серед 4,4 тисячі поляків, яких розстріляли НКВС у Катинському лісі у 1940 році. Тоді Червона Армія окупувала Польщу, заарештувавши майже 30 тисяч поляків, більшість яких склали військові. В Катинському лісі, у тюрмах Західної України й Білорусі було розстріляно майже 22 тисячі осіб...

На честь кременчужанина у Придніпровському парку висаджено дуб і стоїть пам'ятний знак.

Пров. Кузьми Скрябіна

(пров. Можайського)

«Простий чувак», який став іконою українського року: «Мені кайфово. Я навчився жити з тим, що маю». Знаменитий не лише своєю музикою, а й письменницькими творами, роботою на телебаченні, своїми думками та поглядами. Не зраджував своїй ідеї та переконанням. Лідера групи «Скрябін» не стало 2 лютого 2015 року. Він загинув у ДТП неподалік села Лозуватка під Кривим Рогом. Автомобіль, на якому музикант повертався з концерту в Кривому Розі, зіткнувся з молоковозом. Від отриманих травм Андрій загинув на місці. Йому було 46 років...

Кілька цитат із Скрябіна: «Найголовніше — не срати тим, хто навколо тебе».

«Я у свої 46 років розумію, що нейтральним бути не можна. Після місяців війни виходить, що є два паралельні світи: в одному йде війна, а в іншому — вона не йде. Причому на території однієї країни. В одному — гинуть люди, а в другому — абсолютно не поміняли спосіб свого життя: ходять по салонах краси, по дорогах ресторанах, ведуть світські бесіди, витрачають гроші й абсолютно не переймаються ні матеріально, ні духовно за те, що відбувається в нашій країні».

«Якщо немає націоналізму — немає нації. Я так до цього ставлюся. Націоналізм має бути не агресивний, він повинен бути дипломатичний, інтелігентний, і тоді я його підтримую». «Якщо всі мовчать, то всім все подобається. Руїна в нас всередині».

Вул. Данила Галицького

(вул. Комінтерну)

За короля Данила Галицького-Волинського князівство стало однією з найрозвиненіших та найбагатших держав у Європі. Заснував кілька нових міст, серед яких Львів, а також Галицьку митрополію.

Вул. Євгена Патона

(вул. Ломоносова)

Видатний вчений, автор знаменитого мосту Патона в Києві. Все своє життя присвятив будівництву мостів. Створив унікальну українську школу мостобудування. Захоплювався проблемами електричного зварювання металів. А той самий міст Патона — перший суцільнометалевий 1542-метровий міст через Дніпро, створений без єдиної заклепки.

Вул. Миколи Татарулі

(вул. Цюлковського)

Військовий та громадський діяч, що народився у Крюкові. Закінчив Кременчуцьку міську 4-річну школу, Кременчуцьку технічну загальну школу «першим учнем». Пройшов військовий шлях до полковника Армії УНР. Уповноважений товариства колишніх воєнів Армії УНР та керівник філії в м. Шалетті (Франція), член редакції журналу «Гуртумос». Нагороджений Хрестом Симона Петлюри.

Прем'єра мюзиклу «Ніч перед Різдвом» пройшла з великим успіхом

Минулої суботи, 13 січня, у великій залі Палацу культури й творчості Горішніх Плавнів відбулася прем'єра вистави-мюзиклу корпоративного театру Ferrexpro «Ніч перед Різдвом» за мотивами твору зі збірки Миколи Гоголя «Вечори на хуторі поблизу Диканьки»

Партер і балкон були заповнені глядачами з Горішніх Плавнів, Кременчука, Пришиба й навколишніх населених пунктів.

Свій талант продемонстрували актори-аматори з-поміж працівників Ferrexpro, які здебільшого не мали досвіду виступів на великій сцені.

Корпоративний театр об'єднав простих робітників, офісних працівників та керівників різних ланок гірничо-збагачувальних підприємств Горішніх Плавнів. Із постановкою акторам допомогли професіонали своєї справи — команда Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. Миколи Гоголя. Виготовлення декорацій для учасників театру Ferrexpro взяли на себе їхні колеги з дробильно-збагачувальної фабрики та ливарно-механічного цеху Полтавського ГЗК. Костюми ж здебільшого актори «Ferrexpro» шили власноруч.

У центрі сюжету історія кохання коваля Вакули до чарівної Оксани, яка вимагає підтвердження почуттів у вигляді черевичків, як у самої цариці. Закоханий ладен заручитися підтримкою самого чорта, аби впоратися з непростим завданням. Але все вдалося — магія передріздвяної ночі поєднала закоханих, попри всі перепони.

«Такі події важливі для творчої реалізації митців Полтавщини та розвитку культурного потенціалу регіону в цілому» — зазначив у своєму телеграм-каналі Філіп Пронін, голова Полтавської обласної військової адміністрації, коментуючи підсумки прем'єрної події. Цей проєкт корпоративного театру є благоїдним. Його реалізація триває з лютого 2023 року. Ця вистава стала вже другою, яку підготували актори. Першу — «За двома зайцями» — демонстрували влітку. Кошти, виторговані за продаж квитків, та пожертви, зібрані під час вистави, тоді спрямували на потреби морських піхотинців. Цього разу, як повідомили організатори, зібрані кошти будуть також спрямовані на підтримку захисників і захисниць України.

Аліса КОТОВА

Майстер-клас для учасників міської програми реабілітації дітей з інвалідністю

Майстриня виробничого навчання Вищого професійного гірничо-будівельного училища Лариса Шишло провела кулінарний майстер-клас для учасників міської програми реабілітації дітей з інвалідністю. Вона вчила дітей разом із батьками ліпити домашні вареники

ки. Закінчивши приготування страви, учасники майстер-класу разом із батьками оцінили результат і з великим задоволенням перейшли до дегустації.

Директорка програми реабілітації дітей з інвалідністю Любов Хіль підкреслила, що в нинішній складний час дуже важливо проводити для дітей подібні заходи.

«Усім зараз потрібні позитивні емоції. А ліплення вареників — справа необхідна, цікава і корисна, — зазначила керівниця програми. — Це не лише

вміння, яке знадобиться в житті, а й долучення до українських кулінарних традицій. Вареники — одна із найстаріших страв української кухні».

«Ми раді, що майстер-клас приніс дітям стільки позитивних емоцій, нові знання, впевненість у своїх силах», — додала Любов Хіль.

Вона наголосила, що учасники майстер-класу не лише набули нові корисні навички, а й добре поспілкувалися.

Аліса КОТОВА

Himars Cup: визначено переможців турніру з футболу

У Горішніх Плавнях фінішував турнір із футболу Himars Cup, у якому брали участь вісім команд. Зустрічі заключних двох турів змагань були запеклими та зберігали інтригу для глядачів до фінального свистка

На турнірі Himars Cup відбулися матчі шостого туру, й інтрига щодо переможця та призерів зберігалася до недільних ігор.

У центральному матчі туру «Offer.ua» та СК «Геологія» зіграли внічию (1:1). У складі «Offer.ua» забитим м'ячем відзначився головний тренер футбольного клубу «Гірник-Спорт» Валерій Куценко. У СК «Геологія» гол на рахунок вихованця та тренера ДЮФК «Гірник-Спорт» Дмитра Твердохліба.

Результати інших матчів шостого туру: «Промінь Мрії» — «Глобинеа-гропродукт» — 4:4, «Майстер Мілк» — «Срібло-Золото» — 15:2, ФК «Антон» — «Фламінго» — 7:3.

Перед заключним туром турніру Himars Cup відбулася зміна у бомбардирській гонці. Після результативної перемоги команди «Майстер Мілк»

над командою «Срібло-Золото» (15:2) лідерство захопив гравець кременчуцької команди Назар Хрієнко, на рахунок якого 12 м'ячів. Його переслідувачем є гравець команди «Offer.ua» Олександр Артем'єв — 10 м'ячів.

Доля переможця вирішилася у заключному матчі турніру, в якому ФК «Антон» зіграв унічию із СК «Геологія» — 2:2. Цей результат влаштував ФК «Антон», який на два очки випередив СК «Геологію».

Аліса КОТОВА

Два «срібла» чемпіонату України – у кременчужан

Кременчуцькі спортсменки вибороли дві срібні медалі на командному чемпіонаті України з легкої атлетики

Про це інформує пресслужба Кременчуцької міської ради.

Валерія Лапа посіла друге місце у стрибках у довжину. Вона показала результат 5,38 м.

Марія Голівець теж зайняла другу позицію у рейтингу серед спортсменів у штовханні ядра.

Змагання відбувалися 13-14 січня у Львові.

До чемпіонату спортсменок готували тренери **Вікторія Козлова та Андрій Голівець**.

Раніше, 6 та 7 січня, кременчуцькі спортсмени взяли участь у обласному чемпіонаті з легкої атлетики. Вихованці спортивного ліцею імені І.Піддубного здобули п'ять золотих, дві срібні та чотири бронзові медалі.

Кременчуцькі спортсмени повернулися з медалями із Міжнародного турніру із дзюдо

Кременчуцькі спортсмени привезли нагороди із Міжнародного турніру із дзюдо серед юнаків та дівчат 2007-2014 років народження

Інформація про це з'явилася на сайті Кременчуцької міської ради.

Участь у змаганнях брали вихованці Кременчуцької міської спеціалізованої дитячо-юнацької спортивної школи з боротьби дзюдо.

Перше місце у турнірі посів **Іван Альошкін** (43 кг), друге місце — **Кирило Осиченко** (90 кг). Третє місце здобув **Іван Задніпрянець**, а **Єва Волошина** опинилася на п'ятому місці.

Також збірна команда України посіла перше місце в загальному медальному заліку.

Підготував кременчуцьку команду до змагань тренер **Андрій Волошин**.

Турнір проходив у польському місті Бельско-Бяла. Участь у ньому взяли понад 1200 спортсменів з України, Польщі, Італії, Чехії, Словаччини, Словенії.

Хокейний клуб «Кременчук» у 23 турі Favbet ліги програв «Дніпру»

Про це повідомили у телеграм-каналі Федерації хокею України. За першу 20-хвилинку «Кременчук» награв на 15 хвилин меншості

Кривошакін отримав 5+20 за те, що вдарив свого візаві Сидоренка в неігровій ситуації ключкою в голову. Проте повноцінно скористатися з чисельної переваги хокеїсти «Дніпра» не змогли. Шайбу, яка залишалася єдиною понад два періоди, закинув Сидоренко.

У другому періоді дисципліну порушила й хокейна команда «Дніпро», та Захарченко з допомогою польових гравців відстояв свої ворота. У підсумку в третьому періоді херсонці закинули ще двічі, а Захарченко відіграв на нуль другий матч поспіль, принісши тим самим своїй команді перемоги над «Кепіталз» і «Кременчуком».

Дніпро – Кременчук – 3:0 (1:0, 0:0, 2:0).

Шайба: 1:0 – Сидоренко (Криля, Ратушний, - більш.), 09:40. 2:0 – Стоцький (Пойманов), 22:26. 3:0 – Варава (Пойманов, Ратушний), 51:55.

Яна ГУДЗЬ

У Кременчуці організували турнір із блискавичних шахів

У Кременчуці 13 січня відбувся перший цьогорічний турнір із блискавичних шахів

Про це «Кременчуцькому Телеграфу» розповів директор шахово-шашкового клубу «Каїсса» Володимир Груздев. За його словами, у змаганнях брали участь як дорослі, так і діти — «зараз рівень дітей піднявся настільки, що можуть змагатися на рівні дорослих». Загалом участь взяли 13 спортсменів, більшість із них — діти.

Перше місце посів **Михайло Швачич**, срібну медаль забрав **Володимир Кибкало**, а бронзовим призером став **Артем Титянюк**. Як зазначив Володимир Груздев, переможець не програв у жодній із партій у турнірі та набрав 10 очок. Володимир Кибкало не вистачило пів бала до «золота» через технічні проблеми з годинником, розповів директор клубу.

Наймолодшому учаснику було 11 років — Денис Петрик займається у клубі один рік, але «вже досяг впевнених перемог і цього разу зміг звести партію в нічию з нашим «ветераном» Олександром Петровим-Хоменком», розповів Володимир Груздев.

Переможець Михайло Швачич отримав перехідний кубок.

Вероніка БІЛОДІД

ПРОГНОЗ ПОГОДИ В КРЕМЕНЧУЦІ

Четвер, 25 січня		П'ятниця, 26 січня		Субота, 27 січня		Неділя, 28 січня	
MIN	0	MIN	0	MIN	-1	MIN	-1
MAX	+2	MAX	+1	MAX	-1	MAX	+1
хмарно, дощ із снігом		хмарно, дощ із снігом		хмарно, дощ із снігом		хмарно	

Астропрогноз
на 29 січня - 4 лютого

ОВЕН

Можливі приємні пригоди. Вам можуть зробити вигідну ділову пропозицію, від якої не слід відмовлятися.

ТЕЛЕЦЬ

Спробуйте об'єктивно оцінити ситуацію, проявіть такт і сердечність. Неприятливий час для активності в справах, натиску, завзятості в досягненні мети. Успішним виявиться звернення в органи влади.

БЛИЗНЮКИ

Щоб уникнути неприємностей, можливо, вам необхідно змінити манеру поведінки і ставлення до деяких знайомих. Великий шанс знайти покровителя або спонсора.

РАК

Удома пануватимуть мир і спокій, настрої і самопочуття будуть на висоті. Попри будь-які випробування і перешкоди на вашому шляху до успіху, спробуйте зберігати спокій, нові знайомства небажані.

ЛЕВ

Можливі проблеми матеріального характеру. Але ніхто не скаржитиметься на відсутність натхнення. Не варто розслабитися! Вам необхідні воля і розум.

ДІВА

Час пройде ефективно, якщо ви скеруєте свій потенціал на вирішення справ, що вимагають фізичного навантаження.

ТЕРЕЗИ

Зайва зарозумілість, імпульсивність можуть стати причиною необачного вчинку. Відносини з коханою людиною можуть опинитися під загрозою - хтось із вас двох ухвалить остаточне рішення про розставання.

СКОРПІОН

Лінь і неухваляність можуть звести нанівець усі ваші досягнення. Спроби зрозуміти ситуацію і розібратися в ній за допомогою аналізу виявляться марними. Ваші відносини можуть зайти в безвихідь.

СТРІЛЕЦЬ

Зросте вірогідність захворювань. Роботи виявляться знову занадто, але вона, як ніколи, вас драгуватиме і стомлюватиме. Більше рішучості і зосередженості.

КОЗЕРІГ

Ваші мрії мають відповідати реальності. Цього тижня вам не вдасться уникнути неприємної серйозної розмови. Клопотання про надбавку до зарплати може виявитися немарним.

ВОДОЛІЙ

Зробіть усе заплановане на цей період, вирішіть суперечливі питання з сусідами, і ви встигнете підготуватися до приходу гостей.

РИБИ

Можна сміливо брати позики і робити грошові внески під відсотки. Вплив планет нейтральний - можна займатися своїм здоров'ям, господарськими справами.

АФІША

У неділю, 28 січня, о 15.00, у приміщенні читальної зали №2 Кременчуцької міської публічної бібліотеки (вул. Соборна, 9/16) відбудеться презентація книги Мірослави Української «Думки, що лягли на папір».

Мірослава Українська – редакторка газети «Для дому і сім'ї», вимушена переселенка, яка в своїй книзі розповіла справжні історії тих, чиє життя змінив «руській мір».

Запрошуємо всіх охочих. Вхід безкоштовний.

РЕЦЕП ТИЖНЯ

Штрудель із курятиною, грибами та сиром

Готовий штрудель найкраще смакує зі свіжими овочами, зеленню або соусом зі сметани, часнику та кропу

Складові:

- листкове тісто – 1000 г
- куряче філе – 700 г
- шампінйони – 700 г
- цибуля – 1 шт.
- твердий сир – 250 г
- сметана 21% – 60 г
- вершкове масло – 100 г
- рослинна олія – для смаження

Розморожуємо тісто за інструкцією на упаковці.

Гриби та цибулю нарізаємо, солимо і смажимо на розігрітій сковороді з олією до золотистого кольору. Дасмо охолонути.

Куряче філе відварюємо в підсоленій воді, нарізаємо невеликими кубиками та додаємо до грибів.

Сир натираємо на грубій тертці, перемішуємо з грибами та курятиною. Додаємо сметану.

Тісто тонко розкачуємо. Вздовж однієї сторони викладаємо начинку. Вершкове масло розтоплюємо, змащуємо тісто навколо начинки. Загортаємо тісто в рулет, закриваємо краї.

Викладаємо штрудель на деко, застелене пергаментом. Змащуємо розтопленим вершковим маслом.

Випікаємо у розігрітій до температури 190°C духовці протягом 30–40 хвилин до рум'яної скоринки.

Розрізаємо штрудель, викладаємо на тарілку та кличемо домашніх до столу.

КНИГИ

Справжній детектив,
етапи розвитку історії та
фантастика

Спеціально для читачів «Телеграфа» бібліотекар відділу абонементу філії №2 Кременчуцької міської публічної бібліотеки Наталія Манжелівська підготувала чергову добірку книжок

Джулія Сілз «Убивство за етикетом»

В епоху Регентства порядні жінці для вдалого заміжжя достатньо було вміти небагато: мати ідеальні манери, гарно вишивати, співати й малювати. Однак жодна з цих речей не вдається Беатріс. Найкраще вона вміє розплутувати злочини.

Родина ось-ось може втратити дах над головою. Мати в розпачі, а батько-жартівник вважає ситуацію кумедною. Тим паче, що скоро на бал прибуде найбажаніший холостяк Свомпширу. І яке ж розчарування спіткало родину, коли в розпалі танцю хлопець упав замертво. Але для Беатріс це шанс застосувати свої навички на практиці та спіймати вбивцю.

Ювал Ной Харарі «Нестримні ми. Як люди захопили світ»

Автор знову повертається до питання, яке все ще турбує людство: як з'явилися люди і чому саме людина, а не лев чи, наприклад, ведмідь, стала володарем світу?

У цікавій формі, з логічним викладом письменник пояснює етапи розвитку історії світу від первісних часів.

Читачі разом із автором, неначе детективи, дослідять печери та артефакти, що збереглися донині, та спробують розгадати історичні загадки.

Макс Кідрук «Нові Темні Віки. Колонія»

Це перша книга фантастичного циклу «Нові Темні Віки» про світ у XXII столітті. Вона розповідає про те, що людина, попри всі досягнення цивілізації, не змінюється, й ані збільшення тривалості життя, ні навіть перетворення на двопланетний вид не гарантує людству порятунку.

Людство на Землі ще не оговталось від однієї пандемії, як з'явилася нова - вірус, який інфікує тільки вагітних жінок. Імунологи намагаються з'ясувати його природу та, що найдивніше, зв'язок із нейтринними спалахами, зафіксованими довкола планети.

Чисельність населення марсіанських Колоній перевищила сто тисяч мешканців, і третина з них – народжені на Марсі. Вони змушені працювати, мов раби, на низькокваліфікованих ручних роботах. Що більше їх сягає повноліття, то дужче вони прагнуть змін, не усвідомлюючи, що ті загрожують існуванню Колонії.

Дарія ЗГУРА

ТОСТ

- Вип'ємо за жінок, що витісняють чоловіків на багатьох чудових роботах, у багатьох славних ділах, у багатьох професіях, але не витісняють їх із свого серця!
- На небі багато яскравих зірок, але є одна - найяскравіша. Море складається з безлічі краплинок, але є одна - найчистіша. У світі багато прекрасних дівчат, але є одна - найкоханіша. Так вип'ємо ж за неї: За тебе мила!
- В одному з древніх трактатів сказано: «Прагнення розуму народжують повагу, прагнення духу народжують дружбу, прагнення тіла народжують жагу, але тільки всі три народжують кохання». То ж хай у вашому житті всі три прагнення завжди будуть разом! За кохання!

ПРИТЧА

Притча про плоди вчительської праці

Якось старого вчителя запитали, чи відчуває він інколи розчарування через те, що його зусилля не такі плідні, як йому хотілося б? Чи не розчарується він, коли не бачить успіхів учнів?

Відповідаючи, мудрий учитель розповів повчальну історію про равлика, який поліз на вишню у холодний вітряний день запізнілої весни.

Горобці на сусідньому дереві від щирого серця тішились, дивлячись на нього. Його зусилля здавалися горобцям даремними. Один із птахів підлетів до равлика й каже:

– Гей, хіба ти не бачиш, що на цьому дереві вишень немає?

Не спиняючись, равлик відповів:

– Будуть, коли я туди дістанусь.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

...Ми рідко звертаємо увагу на те, як у нас виділяється слина і в якій кількості. Однак є інформація, що за все життя у людини виробляється така кількість слини, якою запросто можна було б заповнити один, а то і два басейни.

...Вагітність жінки часто впливає на її сни. Так вчені стверджують, що в перші 3 місяці вагітності майбутні мами найчастіше бачать у снах різних жаб, риб і комах.

...Більшість новонароджених мають блакитний колір очей. На жаль, залишається небесний колір очей далеко не в усіх. Найчастіше на зміну блакитному кольору приходять темно-коричневий.

...Ми відчуваємо смак лише тієї їжі, яку слина вже почала розчиняти у роті. Якщо висушити рот від слини і покласти в нього шматочок їжі, то її смак відчуватися не буде доти, доки не виробиться достатня кількість слини, і вона не почне «працювати».